

اخلاق حرفه‌ای،

محمددشتی

اشاره

مراسم گرامی داشت روز روان‌شناس و مشاور به همت سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و سازمان بهزیستی کشور در روز نهم اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵ در تالار وحدت تهران برگزار شد. با آن که نهم اردیبهشت‌ماه از نه سال قبل از سوی سازمان ملل متحد به‌عنوان «روز روان‌شناسی و مشاوره» نام گرفته است، این اولین باری بود که مسئولان حوزه روان‌شناسی و مشاوره، پیش‌کسوتان، اندیشمندان، متخصصان روان‌شناس و مشاور و همچنین دانشجویان این حوزه در ایران گرد هم آمدند تا ضمن گرامی داشت این روز، با همدیگر دیدار و در خصوص اهداف، مأموریت‌ها و برنامه‌های این حوزه گفت‌وگو و تبادل نظر کنند. این در حالی است که مقام معظم رهبری در دیدار با شورای مرکزی سازمان در روز ۱۹ اردیبهشت سال ۱۳۹۰ بر دو عنصر تدبیر و توجه به اخلاق حرفه‌ای تأکید و در فرازی از سخنان ارزشمند خود فرمودند: «نظام روان‌شناسی و مشاوره که می‌خواهد ضابطه وضع کند واز این کار حفاظت کند باید به اخلاق حرفه‌ای و قابل اعتماد بودن مشاورین خیلی تکیه کند» آنچه می‌خوانید گزارشی از برنامه‌های این مراسم است.

آغاز مراسم با سخنرانی بازیگر سینمای ایران

سخنران آغازین برنامه‌های این مراسم، پس از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و اجرای زنده سرود جمهوری اسلامی ایران، **محمد رضا فروتن** بازیگر مشهور کشور بود. وی که در حال تحصیل در دوره دکتری روان‌شناسی است، در آغاز این مراسم برای حاضران سخنانی ایراد کرد. فروتن در بخشی از این سخنرانی گفت:

«... پنجشنبه نهم اردیبهشت یک هزار سیصد و نود و پنج مبارک باد و شادباد که این روز مزین شد به نام یک علم، علمی که ساحت تقدیسش چیزی است در محدوده آن مکانی.

علمی که با می‌آفریند، تعمیر می‌کند ارواح گونه‌گونه بشر را، که ساحت خداوندگاری خویش در نور دیده‌اند و گاه به اندازه عمری از دست رفته، از اصل خویش دور افتاده‌اند.

هر کسی کو دور ماند از اصل خویش

باز جوید روزگار وصل خویش

در بزرگداشت علم روان‌شناسی همین بس که رسالتش شفای روح

است، که وصل خویشتن خویش به خویش است.

روز روان‌شناسی مبارکباد دارد، چرا که روز بحث شفای اصل انسانی است.»

تلاش برای ثبت روز روان‌شناس و مشاور در تقویم رسمی کشور

در ادامه مراسم **دکتر محمد حاتمی**، معاون سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره و رئیس ستاد برگزاری روز روان‌شناس و مشاور، ضمن خوشامدگویی به حاضران، سخنان کوتاهی ایراد کرد و در بخشی از سخنان خود در مورد اهمیت و نحوه شکل‌گیری این روز گفت:

ما در سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران، و همکارانمان در سازمان بهزیستی کشور، در مسیر رشد و توسعه روان‌شناسی و مشاوره احساس کردیم که زمان آن رسیده است تا این رشته را بیشتر به جامعه معرفی کنیم. با پیگیری‌های

مسئولیت بزرگ روان‌شناسان و مشاوران

گزارش مراسم گرامی‌داشت روز روان‌شناسی و مشاور

گرانقدر در مراسم بزرگداشت روز روان‌شناسی و مشاور که مصادف با سالروز ابلاغ قانون تأسیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در مجلس شورای اسلامی است.

اینجانب این پدیده مهم و فرخنده را به شما حضار محترم و همه روان‌شناسان و مشاوران در سراسر کشور و آحاد جامعه ارزشمند انقلابی و اسلامی تبریک و تهنیت گفته و خداوند بزرگ را در قبال همه نعمت‌های بی‌شماری که در سایه برکت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران این عطیه الهی بر ملت ما ارزانی داشت خاضعانه سپاسگزاری می‌کنم و اذعان می‌دارم که یکی از مواهب الهی انقلاب اسلامی ایران در بخش مدیریت اجتماعی، اعتماد به متخصصین رشته‌های گوناگون در حوزه مدیریت امور مربوط به آنان توسط خود آنان است که این ادعا را می‌توان در به رسمیت شناختن سازمان‌های بی‌شمار، همانند سازمان نظام مهندسی، کانون وکلا، سازمان نظام پرستاری و سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها از سوی مجلس شورای اسلامی و تصویب آن کاملاً به اثبات رساند و تحقق اعتماد بخش حاکمیتی نظام را به متخصصین رشته‌های گوناگون به تماشای نشست.

در پیام دکتر لاریجانی دغدغه‌ها و توصیه‌هایی به شرح زیر آمده بود:

۱. ضرورت توجه به این مهم و همچنین ضرورت توجه به اخلاق حرفه‌ای
۲. قابل اعتماد بودن روان‌شناس، و مشاور و اهمیت تدین و پای‌بندی روان‌شناسان و مشاوران در مجموعه کارهای سازمان نظام روان‌شناسی
۳. تأکید بر پای‌بندی به منویات مقام معظم رهبری در برنامه تدوین شده پنج‌ساله سازمان،
۴. تقدم اهمیت سلامت روان بر سلامت جسم، ورود به عرصه امور کلان کشور در بخش‌های برنامه‌ریزی، مدیریتی در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و غیره و ضرورت تلاش برای دستیابی به حمایت‌های قانونی هر چه بیشتر در حوزه سلامت روح و روان جامعه و حفظ ارتقای آن و پیشگیری از بروز ناپهنجاری‌های فردی و اجتماعی.

مراسم روز روان‌شناسی و مشاور با پخش دو پاورپوینت شامل معرفی سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی و سازمان بهزیستی کشور ادامه پیدا کرد.

نحوه شکل‌گیری، ضرورت و اهداف سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره

در ادامه این مراسم دکتر عباسعلی اللهیاری رئیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی، ایران با بیان سیر

انجام شده روز نهم اردیبهشت ماه، سالروز تأسیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره به‌عنوان روز روان‌شناسی و مشاوره به شورای فرهنگ عمومی پیشنهاد مراحل اولیه تصویب آن انجام شد. از طرف دیگر این روز روان‌شناسی است که توسط سازمان ملل متحد اعلام شده و مراسم آن در تمام دنیا برگزار می‌شود. ما علیرغم همه مشکلات، در همین روزهای آغازین سال جدید تصمیم بر گرامی‌داشت این روز با حضور همه همکاران و شاغلان این حوزه گرفتیم والحمدلله با همت و تلاش دوستان امروز شاهد برگزاری این مراسم هستیم. امیدواریم با همکاری شورای فرهنگ عمومی کشور این روز در سال آینده در تقویم رسمی کشور با‌عنوان روز روان‌شناسی و مشاور درج گردد.

دکتر حاتمی افزود: ضمناً باید این را هم اضافه کنم که با طرح این موضوع، دوستان و همکاران تلاشگر ما اعلام آمادگی کردند تا با تشکیل کاروان‌هایی از سراسر کشور در این مراسم شرکت کنند که تقاضا کردیم برای سال اول این مراسم به‌صورت متمرکز در تهران برگزار شود و امیدواریم با اعلام رسمی این روز بتوانیم روز روان‌شناسی و مشاور را در سال آینده در سرتاسر کشور با حضور شوق‌انگیز همکاران به شکلی گسترده و همگانی برگزار کنیم.

پیام رئیس مجلس شورای اسلامی

قرائت پیام دکتر علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، از دیگر برنامه‌های این مراسم بود که توسط دکتر عباسعلی اللهیاری رئیس سازمان روان‌شناسی و مشاوره کشور انجام شد. ایشان در بخش آغازین پیام خود خطاب به شرکت‌کنندگان در این مراسم چنین گفته بود:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

سلام بر شما روان‌شناسان، مشاوران و همه شرکت‌کنندگان

می‌کند

این مراسم با سخنرانی دکتر محسنی بندپی، رئیس سازمان بهزیستی کشور، ادامه یافت. وی ضمن ارائه تعریفی از سلامت در بخشی از سخنانش گفت:

طاعونی که امروز جهان و جامعه بشری را تهدید می‌کند، دیگر حصه و دیفتری و حتی سرطان هم نیست، بلکه طاعون امروز جهان، افسردگی، استرس، طلاق، اضطراب و بیماری‌های فراگیر روانی است که ما باید، برای کشور خودمان، راه‌حلی برای آن بیندیشیم، و اگر امروز من و شما در اینجا گرد هم آمده‌ایم به دلیل همین گرفتاری‌هایی است که بدان اشاره کردم و جدا باید راهی برای برون رفت از آن پیدا کنیم.

متأسفانه علم روان‌شناسی و مشاوره آن‌گونه که باید توسط مسئولان و آحاد جامعه درک نشده است و هنوز فرهنگ عمومی ما نگاه درست و جامعی به این مسائل ندارد. ضمناً پزشک محور بودن جامعه ما در همه ابعاد باعث شده است، توجه چندانی به مسائل روحی روانی نشود و نگاه جسمانی باعث شده است، در گروه‌های پزشکی نگاه جامعی به مسئله سلامت روان وجود نداشته باشد و مشکلات ما را مضاعف کند.

مسئله مهم دیگر هم تشکیل دیر هنگام سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره است که علیرغم تشکیل آن از سال ۱۳۸۲ تاکنون و پس از گذشت ۱۳ سال نتوانسته است، به همه مطالبات حرفه‌ای این حوزه آن‌گونه که شایسته است پاسخ دهد.

همه مشکلات از کم‌توجهی به مبانی مبین اسلام ریشه می‌گیرد.

مراسم روز روان‌شناس و مشاور با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین قرآنتی پی‌گرفته شد. ایشان در سخنانی برای حاضران، با همان سبک و روش برنامه‌درسی‌هایی از قرآن در سیما با هیجان و جلب توجه مخاطبان ارائه شد، به نکات ارزشمندی اشاره کرد: تلاش کنیم تا نگاهمان را به زندگی عوض کنیم و حیات و جلوه‌های بی‌بدیل آفرینش را آن‌گونه که خالق بی‌همتا تصویر کرده است ببینیم. انسان اگر عینک سبز بزند، گاه راه هم سبزه و علوفه خواهد دید و نگاه و گمانش در نگرش به محیط پیرامون به همان سمت سوق پیدا خواهد کرد. امروز تعارف و تکلف و چشم و هم‌چشمی مشکلات زیادی را برای خانواده‌ها و فرزندان آنان به‌خصوص نوجوانان و جوانان فراهم کرده است که آن هم ناشی از همین نگاه

شکل‌گیری و تکوین این سازمان گفت:

با شروع جنگ تحمیلی در دهه اول انقلاب، عمده فعالیت‌ها در محور دفاع از کشور متمرکز بود در عرصه روان‌شناسی و مشاوره فعالیت چشمگیری مشاهده نمی‌شد. فقط تعداد اندکی از دانشگاه‌ها به تربیت دانشجو می‌پرداختند. اما پس از پایان جنگ و به‌طور مشخص در دهه دوم انقلاب، فعالیت‌های علمی دانشگاهی گسترش یافت و به دلیل آثار روانی باقی مانده از جنگ، ضرورت پرداختن به مسائل مشاوره و روان‌شناسی بیش از پیش احساس می‌شد. نهادها و سازمان‌های مسئول به نوبه خود از خدمات روان‌شناسی و مشاوره‌ای استفاده می‌کردند.

یکی از نهادهایی که با یک برنامه‌ریزی علمی و هدفمند اقدام به تأسیس مراکز خدمات روان‌شناسی و مشاوره تحت عنوان شاهد نمود، بنیاد شهید انقلاب اسلامی بود. در اوایل دهه هفتاد حدود ۱۵۰ نفر از اعضای هیأت علمی و فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد روان‌شناسی و مشاوره، با این نهاد مقدس همکاری نمودند. این فعالیت هدفمند، موجب توجه مسئولین به قدرت تأثیرگذار علم روان‌شناسی و مشاوره در حوزه سلامت روان شد. در آن زمان، طرح تشکیل سازمان روان‌شناسی و مشاوره توسط استادان، فارغ‌التحصیلان و فعالان این رشته به مجلس پنجم ارائه شده بود؛ اما به دلایل مختلف در شور دوم مسکوت ماند. در مجلس ششم، به دلیل فعالیت‌های تأثیرگذار روان‌شناسان و مشاوران در بنیاد شهید و سایر نهادها و سازمان‌ها و همچنین وجود فضای مناسب در مجلس، خصوصاً آشنایی نزدیک هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی با فعالیت‌های روان‌شناختی و مشاوره‌ای؛ طرح تشکیل سازمان مجدداً با توجه به امعان نظر رهبر فرزانه انقلاب، از طریق کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری به‌عنوان کمیسیون اصلی در صحن علنی مجلس مطرح شد و به تصویب نمایندگان رسید و نهایتاً در تاریخ ۱۳۸۲/۲/۹ از تصویب شورای نگهبان گذشت. با تأسیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره، رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره، هویتی مستقل از سایر رشته‌ها کسب نمودند و اکنون بعد از گذشت یک دهه بیش از ۱۰۰ هزار روان‌شناس، مشاور و دانشجو در ایران مشغول به خدمات‌دهی حرفه‌ای و تحصیلی هستند که این تحول چشمگیر، چشم‌اندازی روشن را از این رشته‌ها ترسیم می‌نماید.

طاعون بیماری‌ها و مشکلات روانی جهان را تهدید

تلاش ماست

در ادامه مراسم دکتر غلامعلی افروز که پیش از این سال‌ها ریاست سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره را برعهده داشته است در سخنان کوتاهی گفت:

خداوند بزرگ را شاکرم که امروز توانسته‌ایم به بهانه روز روان‌شناس و مشاور گرد هم آئیم.

اکنون که بیش از یک دهه از تشکیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره می‌گذرد و به لطف خداوند متعال در ۱۳ سال گذشته اتفاقات خوبی صورت گرفته است، بابت توفیق شرکت در چنین جلسه‌ای و دیدار دوستان و فرصتی که برای گفت‌وگو فراهم شده است خداوند متعال را شاکریم.

اجازه می‌خواهم که با توجه با طولانی شدن مراسم تنها به ذکر دو نکته بسنده کنم و از عزیزان پیش‌کسوت و اندیشمند خودمان در چنین روز ارزشمندی تجلیل کنیم.

نکته اول این که برگزاری چنین روزی فرصتی را فراهم کرده است تا بتوانیم در حد وسع و توان خودمان از عزیزان و بزرگواران پیش‌کسوت این حوزه که حاصل و مایه عمر خودشان را در برافروختن چراغ این خانه صرف کرده‌اند تشکر و قدردانی کنیم و یاد همه رفتگان و در گذشتگان را نیز که زمانی با حضور و قدوم خود باعث برافراشتن این پرچم می‌شدند گرامی بداریم.

دوم هم این که: امروز عزت، شکوفایی و اقتدار سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران که برای برپایی آن تلاش‌های زیادی صورت گرفته است، در گرو همت و عمل و تلاش ماست. پس بیاییم پیمان ببندیم که برای نهادینه کردن این سازمان همه همت و تلاش خودمان را به کار ببندیم و با تقید به اصول اخلاقی و حرفه‌ای پاسدار این میراث ارزشمند و هر کدام به سهم خود نماینده‌ای شایسته برای اقتدار و عزت و سربلندی آن باشیم، انشاءالله.

پیام رئیس انجمن روان‌شناسی آمریکا

خانم «سوزان مک دانیل» رئیس انجمن روان‌شناسی آمریکا نیز به مناسبت برگزاری روز روان‌شناس و مشاور در ایران پیامی فرستاده بود که متن آن بدین شرح است:

از طرف انجمن روان‌شناسی آمریکا (EPN) و اعضای آن و هم‌چنین از طرف خودم به شخصه، به شما برای برگزاری اولین بزرگداشت روان‌شناسی در ایران تبریک می‌گویم.

آگاه کردن عموم مردم از اهمیت سلامت روان و اینکه چگونه سلامت روان می‌تواند بر بهزیستی روانی و سلامت فیزیکی تأثیر بگذارد وظیفه خطیر و بسیار با اهمیتی است. من اطمینان خاطر دارم که روز روان‌شناس که شما برگزار می‌کنید برای نشان دادن جایگاه علم روان‌شناسی در ایران و جهان بسیار موفقیت‌آمیز خواهد بود و مدلی را برای تعامل جامعه روان‌شناسی و سازمان‌های شما در جهت ارتقای آگاهی و جنبشی در زمینه تقویت بهزیستی اجتماعی فراهم خواهد کرد.

اولین مراسم روز روان‌شناس و مشاور در ایران در حالی گرامی داشته شد که حدود ۱۵۰۰ نفر در این مراسم حضور پیدا کرده بودند. گنجایش سالن اصلی تالار وحدت حدود ۸۰۰ نفر است و بیش از ۷۰۰ نفر، هم به صورت ایستاده در سالن و یا در سالن جنبی و از طریق مانیتور نصب شده این مراسم را تماشا کردند.

غیرواقعی و لذا خلاف شناخت اسلامی و ارزشی است. اگر زاویه نگاه ما به مسائل عوض نشود هیچ گشایشی در کار نخواهد بود. یادمان باشد که باید دستورات دین مقدس اسلام مبنای کارمان باشد. مثلاً در مسئله مهمی مانند حجاب باید توجه داشته باشیم که وقتی صحبت از حجاب و پاکدامنی در محیط‌های دانشگاهی می‌شود، جدای از مسائل ارزشی و اعتقادی، محیطی مثل دانشگاه و کلاس درس نیاز به گوهری چون حفظ حجاب دارد، زیرا اگر رعایت چنین مسئله‌ای نشود، تمرکز و دقت لازم برای علم‌آموزی و درس خواندن نخواهد بود و بی‌توجهی به آموزه‌های اسلامی مشکلات را تداوم خواهد بخشید.

توجه داشته باشیم که این همه تشکیلات و روان‌شناس و مشاور از زمانی ضرورت پیدا کرد که ما از دامان وحی و آموزه‌های اصیل اسلام فاصله گرفتیم. پس لازم است که به ریسمان الهی چنگ بزنیم و با به کارگیری آموزه‌ها و سفارش‌های دین مبین اسلام مشکلات را حل کنیم.

اصل در روان‌شناسی و سفارشات دین مبین اسلام برایمان و یقین است و اگر امروز مشکلاتمان زیاد شده دلیلش آن است که ایمان ما کم شده است. فراموش کرده‌ایم که تنها یاد خدا آرامش‌دهنده دل‌هاست و راه نجات این است که تنها به ذات احدی تکیه کنیم و انشاءالله با چنین نگاهی همه مشکلات حل خواهد شد.

تقدیر و تجلیل از پیشکسوتان حوزه روان‌شناسی و مشاوره

نواختن قطعاتی محلی توسط گروه موسیقی سنتی راهو و تقدیر و تجلیل از پیشکسوتان حوزه روان‌شناسی و مشاوره، هم‌چنین رونمایی از تمبر اختصاصی این روز پایان بخش مراسم بود.

در این بخش از برنامه از خدمات صادقانه و تلاش‌های ارزشمند و مؤثر پیشکسوتان این حوزه آقایان: دکتر محمود منصور، استاد محمد مهدی خدیوی زند، دکتر علی اکبر سیف، دکتر هوشنگ مهریار، دکتر علی دلاور، استاد احمد صافی، دکتر محمد خیر، دکتر حسین شکرکن، دکتر محمود دژخواه، دکتر حسن احدی، دکتر عصاره، دکتر ولی‌الله فرزاد، دکتر داود حسینی‌نسب و خانم‌ها، دکتر شکوه نوابی‌نژاد و دکتر نرگس طالقانی با اهدا تندیس این روز و تقدیم لوح تقدیر از آنان قدرشناسی شد.

عزت، شکوفایی و اقتدار سازمان، در گرو همت، عمل و